

Monumentnummer*: 524027

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82712/85

Woonplaats* Venray
Gemeente* Venray
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente* Venray
Sectie* T
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6861

Omschrijving**

Inleiding.

PAVILJOEN ("Paviljoen J") van het St. Servatiusgesticht in 1905-1907 gebouwd naar ontwerp van Henri van der Plas en oorspronkelijk bestemd voor 50 lijdende aan vallende ziekte. Het paviljoen telt in afwijking van de overige paviljoens van het gesticht slechts één bouwlaag en is gelegen in de achterhoede van de aanleg ten oosten van de middenas. Achter Paviljoen J is nog een oorspronkelijke TUIN aanwezig.

Omschrijving.

Vrijstaand paviljoen met een aan de zuidgevel grenzende rechthoekige tuin omgeven door een haag met hierin hoge draaihekken. De tuin heeft een wandelpad bestraat met rode klinkers in de vorm van twee elkaar rakende ovalen, overeenkomstig de toestand op foto's van omstreeks 1908. De lobben binnen de paden zijn ingevuld met gras en beplant met enkele struiken en bomen en de tuin kent voorts een eenvoudige sierbeplanting. In de zuidoostelijke hoek van de tuin ligt iets verhoogd een tuinhuis (zie monumentnummer 5638253).

Het paviljoen telt één bouwlaag en een hoge kapverdieping gebouwd op een in hoofdzaak H-vormig grondplan met aan de oostzijde een uitbouw waarin oorspronkelijk enkele isoleercellen. Het samengestelde schilddak heeft gesmoorde tuile du Nordpannen en is op de nokuiteinden bekroond met zinken pironnen. Voor de afwatering een eenvoudige houten geprofileerde bakgoot op kleine, geprofileerde gootconsoles. De bakstenen gevels met lage gepleisterde plint bezitten de algemene kenmerken van de paviljoens beschreven in de complexomschrijving (monumentnummer 5628231). De gevelopeningen bevinden zich bijna allemaal op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

oorspronkelijke plaats, maar vrijwel alle vensters zijn vervangen voor kunststof exemplaren met roedeverdeling naar oorspronkelijk model.

De voorgevel kent evenals de achtergevel een vrijwel symmetrische opzet met hoekrisalieten, waarbij de symmetrie wordt doorbroken door de aanbouw aan de oostzijde. In de voorgevel een regelmatige indeling met grote rondboogvensters naar voor het gesticht gebruikelijk model met in het midden een doorbraak met deur uit het derde kwart van de twintigste eeuw. De rechter zijgevel bezit enkele gelijkvormige vensters zoals voornoemd op onregelmatige afstand van elkaar. Rond het middelste venster bouwsporen in het muurwerk. Vermoedelijk is hier ooit een deur vervangen voor een venster.

De linker zijgevel heeft in aansluiting op de achterliggende gang een oorspronkelijke zij-ingang met erboven een laadluik in een topgevel. De achtergevel heeft in het linker risaliet waarin zich oorspronkelijk toiletruimten bevonden, een serie kleine zesruits rondboogvensters op doorlopende lekdorpel. Tussen de risalieten een iets uitstekende oorspronkelijk open veranda bestaande uit negen standvinken op een hardstenen balustrade. In de balustrade twee openingen naar de tuin. De veranda is thans geheel dichtgezet met moderne ramen en deuren en van binnen beschoten, met behoud van de oorspronkelijke constructie.

Het interieur heeft de hoofdopzet met een doorlopende middengang in de breedte van het pand bewaard, maar is inwendig volledig gemoderniseerd. Door de doorbraak in de voorgevel is de structuur van de aan deze zijde oorspronkelijk aanwezige grote slaapzalen doorbroken. De constructie van de hoge, gedeeltelijk nog onbeschoten kap is behouden.

Waardering.

Paviljoen J met bijbehorende tuin is van algemeen, cultuur-historisch en architectuur-historisch belang als essentieel onderdeel van de psychiatrische inrichting St. Servatius die aan het begin van de twintigste eeuw volgens het paviljoenstelsel werd gebouwd.

Het pand is in samenhang met de andere bewaard gebleven paviljoens van typologische waarde omdat ze door hun situering in de aanleg, hun specifieke ruimtelijke opzet en gevelbehandeling illustratief zijn voor de categoriale behandeling naar sociale klasse en stoornis die inrichtingen in deze periode kenmerken.

Vanwege de aanwezigheid van een achterliggende patiëntentuin geeft het pand bovendien een zeer compleet en oorspronkelijk beeld van een behandel paviljoen van een psychiatrische inrichting uit deze tijd.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Gezondheidszorg

Functie

Tuin

Ziekenpaviljoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument